

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού Αγίων
Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Πεύκης
Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738 email: agioi.apostoloi@gmail.com

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΟΙ»

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 2017. Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Θεοφάνους Του ομολοῖτου, Γρηγορίου Ρώμης Του Διαλότου, Φινεές
Του δικαίου, Συμεών Του νέου θεολότου.
έτος 10^ον Τεύχος 425

«...προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν
τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει...»

(π. Φιλόθεος Φάρος)

Σύμφωνα με την ορθόδοξη αντίληψη ο Τριαδικός Θεός δεν είναι εντελώς απρόσιτος, όπως πιστεύει η πλανεμένη χριστιανική Δύση, αλλά γίνεται προσιτός με την άκτιστη χάρη Του και τις άκτιστες ενέργειές Του που είναι μέρος της θείας υπάρξεώς Του. Ο άνθρωπος λοιπόν μπορεί πραγματικά να συναντήσει το Θεό και δεν είναι περιορισμένος να συμπεράνει απλώς την ύπαρξή Του. Η συνάντηση όμως αυτή θα γίνει με τρόπο ησυχαστικό, δηλαδή θα γίνει στο χώρο της καρδιάς. Η αναζήτηση του Θεού δεν γίνεται με την ανθρώπινη διάνοια μόνο, αποκομμένη από την υπόλοιπη ανθρώπινη ύπαρξη, αλλά με τον όλο αδιαίρετο άνθρωπο, και κέντρο αυτής της αναζητητικής προσπάθειας είναι η ανθρώπινη καρδιά.

Ο άνθρωπος δεν μπορεί να συναντήσει το Θεό όσο βρίσκεται ο διάβολος μέσα στην καρδιά του και το γένος των δαιμόνων, που συχνά εξουσιάζει την καρδιά του ανθρώπου, "ουκ εκπορεύεται εί μη εν προσευχή

και νηστεία" (Ματθ. 17, 21). Η προσευχή και η νηστεία είναι τα μέσα με τα οποία θα μπορέσει ο άνθρωπος να καθαρίσει την καρδιά του για να συναντήσει εκεί τον αναστημένο Χριστό. Η προσευχή δεν είναι αίτηση για παροχές, δεν είναι τρόπος με τον οποίο μετατρέπουμε το Θεό σε υπηρέτη και του ζητούμε να σπεύσει να ικανοποιήσει τα θελήματά μας. Είναι σχεδόν βλάσφημο να λέμε στο Θεό τι να μας δώσει, γιατί όταν το κάνουμε αυτό υπαινισσόμαστε ότι ξέρουμε εμείς κάτι που Εκείνος δεν ξέρει και ότι επομένως είμαστε σοφότεροι από Εκείνον. Όταν το κάνουμε αυτό δεν πιστεύουμε στο Θεό: "πάντα γάρ ταύτα τα έθνη επιζητεί" (Ματθ. 6, 32). Πραγματική προσευχή είναι να μη ζητάει ο άνθρωπος τίποτε άλλο παρά μόνο αυτόν τον ίδιο το Θεό, "την βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην αυτού" και όλα τα άλλα που έχουμε πραγματικά ανάγκη θα μας δοθούν χωρίς να τα ζητήσουμε (Ματθ. 6, 33).

Η πραγματική προσευχή είναι μια έκφραση ερωτική, που δε ζητάει παρά τον εραστή και γι' αυτό τίποτε άλλο στην προσευχή δεν έχει ιδιαίτερη σημασία, ούτε τα λόγια και προπαντός αυτά. Όταν η προσευχή γίνεται μιά τέτοια έκφραση ερωτικού πάθους για το Θεό, γίνεται με στεναγμούς αλάλητους (Ρωμ. 8, 26). Ενώπιον του Θεού προσεύχεται εκείνος που από παντού περιμαζεύει την ψυχή του και που δεν έχει τίποτε κοινό προς τα γήινα, αλλά προς τον ουρανό μεταφέρεται, και βγάζει κάθε ανθρώπινη σκέψη από την καρδιά του. Δεν χρειάζονται πολλά λόγια στην προσευχή αλλά λίγα και απλά... Ο Χριστός έδειξε ότι η ποιότητα της προσευχής δεν εξαρτάται από το πλήθος των λόγων αλλά από την προσοχή της ψυχής (Ματθ. 6, 7). Η αποφυγή της πολυλογίας στην προσευχή που συνιστά ο Χριστός και το "αδιαλείπτως προ-σεύχεσθαι" (Α' Θεσ. 5, 17) του Παύλου δεν βρίσκονται σε αντίθεση, όπως φαίνεται εκ πρώτης όψεως. Και ο Χριστός και ο Παύλος συνιστούν σύντομες και αλλεπάλληλες προσευχές. Στην κατεξοχήν προσευχή έρχονται από μέσα μας βοές που απευθύνονται προς το Θεό. Έτσι προσευχόταν και ο Μωσής, γι' αυτό αν και δεν έβγαλε καμιά φωνή, ο Θεός του είπε "τι βοάς προς με;" (Έξοδ. 14,15, Χρυσοστόμου Λόγος Β' περί της Άννης, Β, Γ). Επειδή μπορεί να ψυχρανθεί εύκολα η θερμότητα της προσευχής θα πρέπει να προσευχόμαστε συχνά κατά τη διάρκεια της ημέρας, για να διατηρούμε έτσι τη θερμότητα της προσευχής, όπως όταν πίνουμε κάποιο ζεστό ρόφημα το χειμώνα για να μας ζεστάνει και το βάζουμε στη φωτιά για να ξαναζεσταθεί όταν αρχίσει να κρυώνει... για την προσευχή ούτε ορισμένος τόπος ούτε ορισμένος τρόπος ούτε ορισμένη στάση είναι απαραίτητα... Όπου κι αν βρισκόμαστε μπορούμε να στενάζουμε από τα βάθη της ψυχής μας και να πούμε "ελέησέ με Θεέ μου...". Εκείνος που λέει "ελέησέ με" παίρνει τη βασιλεία των ουρανών γιατί

εκείνον που ελεεί ο Θεός δεν τον γλιτώνει μόνο από την κόλαση αλλά του χαρίζει και τα αγαθά του παραδείσου... Αν δεν βρισκόμαστε στο ναό, η προσευχή μεταβάλλει εμάς τους ίδιους σε ναό με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος... Μπορούμε να προσευχόμαστε νοερά και να επικαλούμεθα με θερμότητα το Θεό κάνοντας οποιαδήποτε εργασία... Μπορεί να προσεύχεται κανείς περπατώντας, καθισμένος ή και ξαπλωμένος... Ο Παύλος προσευχόταν στή φυλακή του ανάσκελα, επειδή τον κρατούσαν σ' αυτήν τη στάση τα δεσμά του (Πράξ. 16) κι ο Εζεκίας, αν και προσευχήθηκε ξαπλωμένος στο κρεβάτι του γιατί ήταν άρρωστος, επειδή όμως προσευχήθηκε με θερμότητα, άλλαξε την απόφαση του Θεού (Ήσ. 38,3)... Άλλος προσευχήθηκε μέσα σε βόρβορο, άλλος σε λάκκο με θηρία κι άλλος στην κοιλιά ενός ψαριού (Χρυσοστόμου Λόγος Δ' Περί Άννης Ε, ΣΤ).

Όταν ζητήσουμε έτσι, με τη θερμή προσευχή τον αναστημένο Χριστό, Εκείνος θα παρουσιαστεί μπροστά μας όπως παρουσιάστηκε στη Μαρία και τους έντεκα μαθητές "κλεισμένων των θυρών". Θα μας παρουσιαστεί ο αναστημένος Χριστός περιβεβλημένος όλη Του τη δόξα αν είμαστε κι εμείς όπως εκείνοι "προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν τη προσευχή και τη δεήσει" (Πράξ. Ι, 14). Μόνον έτσι θα συναντήσουμε τον αναστημένο Χριστό. Δεν θα τον ανακαλύψουμε με επιστημονικές αναλύσεις και λογικούς συλλογισμούς. Γι' αυτό η δεύτερη Κυριακή των Νηστειών είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Γρηγορίου του Παλαμά και τη νίκη του ησυχασμού εναντίον εκείνων που έπαιρναν το δρόμο του ορθολογισμού για να γνωρίσουν το Χριστό και που τους εκπροσώπησε κυρίως ο εξ Ιταλίας εκλατινισμένος Βαρλαάμ. "Το γαρ Ιταλικόν θηρίον, ο Καλαβρός Βαρλαάμ, τη έξω σοφία μέγα φρονών και τη ματαιότητι των οικείων διαλογισμών πάντα οϊόμενος ειδέναι, δεινόν εγείρει πόλεμον κατά της Εκκλησίας του Χριστού" γράφει το συναξάριο της ημέρας.

Οι ησυχαστικές έριδες είναι ενα γεγονός με τεράστια σημασία για την πολιτιστική σύγκρουση Ανατολής και Δύσης, για την αντίληψη και τη γνώση του ανθρώπου όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα γνωρίσει το Θεό και προπαντός για τη δυνατότητά του να το επιτύχει.

Όσοι σήμερα, και στο δικό μας ακόμη χώρο, προσπαθούν με λογικά επιχειρήματα να πείσουν εκείνους που αμφιβάλλουν ότι ο Χριστός αναστήθηκε, έχουν ακολουθήσει τον Βαρλαάμ και δεν έχουν πραγματικά συναντήσει τον αναστημένο Χριστό. Γι' αυτό και δεν τολμούν να πουν σ' αυτούς "έρχου και ίδε". Να έλθουν που, και να δουν τι; Γι' αυτό, αντί να τους φέρνουν με αγαλλίαση στον αναστάντα Κύριο, τους επιβάλλουν με πολεμικό μένος μια ιδεολογική τυραννία που υπηρετεί μόνο την προσωπική τους ματαιοδοξία.

Όσιος Θεοφάνης ο Ομολογητής

Ο Όσιος Θεοφάνης ο Ομολογητής, γεννήθηκε το 760 μ.Χ. από ευσεβείς και φιλόθεους γονείς, τον Ισαάκ και την Θεοδότη. Σε ηλικία οκτώ ετών έμεινε ορφανός από πατέρα και η μητέρα του ανέλαβε το δύσκολο έργο της ανατροφής, της διαπαιδαγωγήσεως και της μορφώσεως του υιού της Θεοφάνους.

Ο Όσιος, κατά παράκληση της μητέρα του, νυμφεύθηκε σε νεαρή ηλικία την ευσεβή και πλούσια Μεγαλώ. Ο γάμος αυτός, που ήταν αντίθετος για τη μοναχική ζωή που επιθυμούσε ο Όσιος, διαλύθηκε. Η μεν σύζυγος αυτού έγινε μοναχή στη μονή της Πριγκίπου και μετονομάσθηκε Ειρήνη, ο δε Όσιος κατέφυγε, το 781 μ.Χ., σ' ένα μοναστήρι κοντά στο βουνό της Συγριανής, το Πολίχνιο. (Η Συγριανή βρισκόταν είτε στη Μήδεια είτε - το πιθανότερο - στην Μυτιλήνη [ακρωτήρι Σίγρι]).

Από τη μονή αυτή, ως λόγιος και ενάρετος μοναχός, προσκλήθηκε μαζί με άλλους ηγουμένους διαπρεπείς, τον ηγούμενο της μονής Σακουδίωνος Πλάτωνα, τους μοναχούς Νικηφόρο και Νικήτα από τη μονή Μηδικίου, το μοναχό Χριστόφορο από τη μονή του Μικρού Αγρού, στην Εβδόμη Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας, το έτος 787 μ.Χ.

Όταν επέστρεψε, εγκατέστησε ηγούμενο τον μοναχό Στρατήγιο και εκείνος αποσύρθηκε στην απέναντι νήσο Καλώνυμον, όπου ίδρυσε μεγάλη μονή και εκεί, αφού εγκαταβίωσε επί εξαιτία, ασχολήθηκε με την καλλιγραφία και τις συγγραφές. Αλλά ατυχώς η υγεία του προσβλήθηκε από οξεία λιθίαση. Σε αυτή την χαλεπή κατάσταση δεν παρέλειψε να μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη, όταν προσκλήθηκε υπό του Λέοντος του Αρμενίου (813 - 820 μ.Χ.), ο οποίος προσπάθησε διά του Πατριάρχη Ιωσήφ του εικονομάχου να ελκύσει αυτόν στην αίρεση της εικονομαχίας. Ο Όσιος φυσικά δεν ήταν δυνατό να αποδεχθεί μία τέτοια πρόταση και να προδώσει την Ορθόδοξη πίστη. Έτσι τον έκλεισαν σε σκοτεινό μέρος και στην συνέχεια τον εξόρισαν στη Σαμοθράκη, όπου μετά από είκοσι τρεις ημέρες κοιμήθηκε με ειρήνη το έτος 815 (ή κατ' άλλους το 818 μ.Χ.). Αργότερα οι μαθητες του μετεκόμισαν τα ιερά λείψανα του το έτος 822 μ.Χ., στη μονή του, όπου ετελείτο η Σύναξη του, όπως και τη Μεγάλη Εκκλησία.